

DE ONDERWIJSVISITATIE **Oncologische verpleegkunde**

Een evaluatie van de kwaliteit van de bachelor-na-bacheloropleiding
Oncologische verpleegkunde aan Karel de Grote Hogeschool
i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool

www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Brussel - april 2016

vluhr

**DE ONDERWIJSVISITATIE
ONCOLOGISCHE VERPLEEGKUNDE**

Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
F +32 (0)2 211 41 99

Het rapport is elektronisch beschikbaar op www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Wettelijk depot: D/2016/12.784/13

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN HET BESTUURSCOMITÉ KWALITEITSZORG

Voor u ligt het rapport van de visitatiecommissie Oncologische verpleegkunde. Deze visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar evaluatie van de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde aan de Karel de Grote Hogeschool in samenwerking met de Arteveldehogeschool en de Artesis Plantijn Hogeschool. Daarbij geeft zij toelichting bij de oordelen en aanbevelingen die resulteren uit het kwaliteitsonderzoek dat zij heeft verricht bij de bezochte opleiding. Dit initiatief kadert in de opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) betreffende de externe kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs.

Het visitatierapport is in de eerste plaats bedoeld voor de betrokken opleiding. Daarnaast wil het rapport aan de maatschappij objectieve informatie verschaffen over de kwaliteit van de geëvalueerde opleiding. Daarom is het visitatierapport ook op de webstek van de VLUHR publiek gemaakt.

Dit visitatierapport geeft een momentopname weer van de betrokken opleiding en vertegenwoordigt daarmee slechts één fase in het proces van blijvende zorg voor onderwijskwaliteit. Immers, al na korte tijd kan de opleiding gewijzigd zijn, al dan niet als reactie op de oordelen en aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Graag dank ik namens het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie voor de bestede tijd alsook voor de deskundigheid waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd. De visitatie was ook enkel mogelijk dankzij de inzet van velen die binnen de opleiding betrokken waren. Ook hen willen wij daarvoor onze erkentelijkheid betuigen.

Hopelijk ervaart de opleiding dit rapport als een kritische weerspiegeling van haar inspanningen en als een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te verbeteren.

Nik Heerens

Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg

	Voorwoord van de voorzitter van het Bestuurscomité Kwaliteitszorg	3
	DEEL 1 ALGEMEEN DEEL	
Hoofdstuk I	De onderwijsvisitatie Oncologische verpleegkunde	9
Hoofdstuk II	Tabel met scores	13
	DEEL 2 OPLEIDINGSRAPPORT EN SAMENVATTING	
	Karel de Grote Hogeschool i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool	19
	BIJLAGEN	
Bijlage I	Personalialia van de leden van de visitatiecommissie	43
Bijlage II	Bezoekschema	45

DEEL 1

Algemeen deel

HOOFDSTUK I

De onderwijsvisitatie Oncologische verpleegkunde

1 INLEIDING

In dit rapport brengt de visitatiecommissie Oncologische verpleegkunde verslag uit van haar bevindingen over de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde die zij in het voorjaar 2016, in opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), heeft bezocht.

Dit initiatief kadert, conform de decretale opdracht, in de werkzaamheden van de VLUHR met betrekking tot de organisatie en uitvoering van de externe beoordelingen van het onderwijs aan de Vlaamse universiteiten, hogescholen en andere ambtshalve geregistreerde instellingen.

2 DE BETROKKEN OPLEIDING

Ingevolge haar opdracht heeft de commissie de volgende instelling bezocht:

- van 13 t.e.m 14 januari 2016:
Karel de Grote Hogeschool i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis
Plantijn Hogeschool

3 DE VISITATIECOMMISSIE

3.1 Samenstelling

De samenstelling van de visitatiecommissie Oncologische verpleegkunde werd bekrachtigd door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg op 27 maart, 12 juni en 2 oktober 2015. De samenstelling van de visitatiecommissie kreeg op 4 augustus 2015 een positief advies van de NVAO. De commissie werd vervolgens door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR ingesteld bij besluit van 4 november 2015.

De visitatiecommissie heeft de volgende samenstelling:

- Voorzitter:
Els Mulder, opleidingsmanager opleidingen Oefentherapie Cesar en Huidtherapie a.i, Instituut voor Bewegingsstudies, Hogeschool Utrecht.
- Domeindeskundig lid:
Alain Antierens, directeur patiëntenzorg van de Bundeling Zorginitiatieven Oostende (een revalidatieziekenhuis, een woonzorgcentrum en het gezondheidscentrum Koninklijke Villa).
- Onderwijskundig lid:
Caroline Van Mierlo-Renia, directeur Instituut Verpleegkunde Studies van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN).
- Student-lid:
Bram Dispa, Bachelor in de verpleegkunde, student ba-ba-ba Intensieve zorgen en spoedgevallen zorg aan Thomas More Kempen.

Klara De Wilde, coördinator kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen, trad op als projectbegeleider en secretaris van deze visitatie.

Voor korte curricula vitae van de commissieleden wordt verwezen naar bijlage 1.

3.2. Taakomschrijving

Van de visitatiecommissie wordt verwacht dat zij

- gemotiveerde en onderbouwde oordelen geeft over de opleiding aan de hand van het beoordelingskader.
- aanbevelingen formuleert om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering, en
- wanneer van toepassing haar bevindingen over de verschillende opleidingen binnen eenzelfde cluster vergelijkenderwijs weergeeft.
- de bredere samenleving informeert over haar bevindingen.

3.3 Werkwijze

3.3.1 Voorbereiding

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de instelling gevraagd een zelfevaluatie-rapport op te stellen. De Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR heeft hiervoor een visitatieprotocol ter beschikking gesteld, waarin de verwachtingen ten aanzien van de inhoud van het zelfevaluatie-rapport uitgebreid zijn beschreven. Het zelfevaluatie-rapport volgt de opbouw van het accreditatiekader.

De commissie ontving het zelfevaluatie-rapport enkele weken voor het eigenlijke bezoek, waardoor zij de gelegenheid kreeg dit document vooraf zorgvuldig te bestuderen en het bezoek grondig voor te bereiden. De commissieleden werden bovendien verzocht om elk een tweetal afstudeerwerken grondig door te nemen vooraleer het bezoek plaatsvond.

De commissie hield haar installatievergadering op 7 december 2015. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op het af te leggen bezoek. Bijzondere aandacht is besteed aan een eenduidige toepassing van het beoordelingskader en het visitatieprotocol. Verder werd het programma van het bezoek opgesteld (zie bijlage 2) en werd een eerste bespreking gewijd aan het zelfevaluatie-rapport.

3.3.2 Bezoek aan de instelling

Tijdens het in situ bezoek aan de instelling heeft de commissie gesprekken kunnen voeren met de verschillende betrokkenen bij de opleidingen. Het bezoekschema voorzag gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de docenten, de alumni, het werkveld en de opleidingsgebonden ondersteuners. De gesprekken die de commissie heeft gevoerd, waren openhartig en verhelderend en vormden een goede aanvulling bij de lectuur van het zelfevaluatie-rapport.

Daarnaast werd steeds een bezoek aan de faciliteiten (inclusief bibliotheek, leslokalen en computerfaciliteiten) ingepland. Ten slotte was er een spreekuur waarop de commissie bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop personen op een vertrouwelijke wijze door de commissie konden worden gehoord.

Ook werd aan de instelling gevraagd – als een derde bron van informatie – om een aantal documenten ter inzage te leggen ten behoeve van de commissie. Tijdens het bezoek is voldoende tijd uitgetrokken om de commissie de gelegenheid te geven om deze documenten te bestuderen. De documenten die ter inzage van de commissie werden gelegd, waren: verslagen van overleg in relevante commissies/organen, een representatieve selectie van handboeken/studiemateriaal, indicaties van de competenties van het personeel, de toets- en evaluatieopgaven waarvan de commissie heeft aangegeven dat zij die tijdens het bezoek wenst in te kijken. Daar waar de commissie het noodzakelijk achtte heeft zij bijkomende informatie opgevraagd tijdens het bezoek om haar oordeel goed te kunnen onderbouwen.

Aan het einde van het bezoek werden, na intern beraad van de commissie, de voorlopige bevindingen mondeling aan de gevisiteerde opleiding(en) meegedeeld.

3.3.3 Rapportering

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de visitatiecommissie per generieke kwaliteitswaarborg haar bevindingen, overwegingen, het oordeel en verbeter suggesties geformuleerd. Een overzicht van de verbeter suggesties die de commissie doet ten aanzien van de opleiding is achteraan bij het rapport opgenomen.

De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleiding(en) werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst ervan definitief werd vastgelegd.

HOOFDSTUK II

Tabel met scores

In de hierna volgende tabel wordt het oordeel van de commissie op de drie generieke kwaliteitswaarborgen uit het accreditatiekader weergegeven.

Per generieke kwaliteitswaarborg (GKW) wordt in de tabel aangegeven of de opleiding hier volgens de commissie onvoldoende of voldoende scoort. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel aan de hand van dezelfde tweepuntenschaal.

In de opleidingsrapporten is inzichtelijk gemaakt hoe de commissie tot haar oordeel is gekomen. Het is dan ook duidelijk dat de scores in onderstaande tabel gelezen en geïnterpreteerd moeten worden in samenhang met de onderbouwing ervan in de opleidingsrapporten.

Verklaring van de scores op de generieke kwaliteitswaarborgen:

- Voldoende (V)** De opleiding voldoet voor deze standaard aan de basiskwaliteit want zij vertoont een acceptabel niveau over de hele breedte van de onderliggende criteria.
- Onvoldoende (O)** De generieke kwaliteitswaarborg is onvoldoende aanwezig.

Regels voor het bepalen van de scores voor het eindoordeel:

- Voldoende (V)** Het eindoordeel over een opleiding is 'voldoende' indien alle standaarden als 'voldoende' worden beoordeeld.
- Onvoldoende (O)** Het eindoordeel over een opleiding – of een opleidingsvariant – is 'onvoldoende' indien alle standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld. Het eindoordeel over een opleiding – of een opleidingsvariant – is 'onvoldoende' indien na de nieuwe visitatie één of meerdere standaarden nog steeds als 'onvoldoende' zijn beoordeeld.
- Voldoende met beperkte geldigheidsduur (V')** Het eindoordeel over een opleiding – of een opleidingsvariant – is 'voldoende met beperkte geldigheidsduur', d.w.z. beperkter dan de accreditatie-termijn, indien bij een eerste visitatie één of twee standaarden als 'onvoldoende' worden beoordeeld.

	GKW 1 - Beoogd eindniveau	GKW 2 - Onderwijs- proces	GKW 3 - Gerealiseerd eindniveau	Eindoordeel
Karel de Grote Hogeschool i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool				
Oncologische verpleegkunde	V	V	V	V

DEEL 2

Opleidingsrapport

KAREL DE GROTE HOGESCHOOL I.S.M. ARTEVELDEHOGESCHOOL EN ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL

Oncologische verpleegkunde

SAMENVATTING

Oncologische verpleegkunde

Karel de Grote Hogeschool

i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool

Op 13 en 14 januari 2016 werd de professionele Bachelor in de oncologische verpleegkunde van de Karel de Grote Hogeschool (i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool), in het kader van een onderwijsvisitatie op haar kwaliteit geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts. In deze samenvatting, die een momentopname weergeeft, worden de belangrijkste bevindingen van de commissie opgelijst.

Profilering

De bachelor-na-bacheloropleiding in de Oncologische verpleegkunde is een nieuwe opleiding die gezamenlijk wordt aangeboden door de Karel de Grote Hogeschool, de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen en de Arteveldehogeschool, waarbij de eerste hogeschool de coördinerende instelling is. De opleiding werd van bij de start uitgebouwd op basis van gestructureerd overleg tussen de partnerinstellingen. Per hogeschool is een coördinator aangesteld die afwisselend voorzitter is van de opleidingscommissie.

De opleiding wordt simultaan georganiseerd in Antwerpen en Gent en kan zowel voltijds als deeltijds gevolgd worden. De opleiding kent een

groeiend succes. Bij de start in academiejaar 2013-2014 telde de opleiding 31 studenten. In academiejaar 2015-2016 zijn 100 studenten ingeschreven.

De opleiding speelt in op de noden van de oncologische zorgvrager en zijn omgeving. De opleiding wil verpleegkundigen opleiden die de juiste algemene, beroepsgerichte en beroepsspecifieke competenties ontwikkelen zodat ze evidence based zorg verstrekken en verantwoordelijkheid opnemen voor de zorgcoördinatie van de oncologische zorgvrager en zijn belangrijke naasten. Een goede oncologische verpleegkundige is in staat om theoretisch gefundeerd en kritisch reflectief te handelen, in elke oncologische zorgomgeving. De samenwerking tussen de drie hogescholen biedt een verrijkend perspectief om de finaliteit van de opleiding te borgen vanuit brede contacten met het werkveld en experts.

Programma

Het programma bestaat uit 60 studiepunten, verdeeld over 24 studiepunten theoretisch onderwijs, 30 studiepunten klinisch onderwijs en 6 studiepunten bachelorproef.

Het theoretische luik bestaat uit 4 modules: basiswetenschappen, oncologische aandoeningen, begeleidingsaspecten en een verdiepende module. De inhoud van de verdiepingsmodule wordt in samenspraak met het werkveld gekozen. Zo werd in academiejaar 13-14 en 15-16 hematologie en in academiejaar 14-15 borstkanker behandeld. Door de alternerende aanbieding is het programma verschillend naargelang het tijdstip dat de student met de opleiding start. De afgestudeerden kunnen de verdiepingsmodule wel volgen als bijscholing maar wenselijk zou zijn de basiskennis over borstkanker en hematologie in het curriculum te verwerken en de verdiepingsmodule als een keuzemodule aan de student aan te bieden. Gezien de stijgende studentenaantallen zou dit een rendabele optie kunnen zijn.

Het modeltraject loopt van module 1 naar 4 maar bijzonder is dat er geen volgtijdelijkheid is in de modules. De studenten kiezen met welke module ze willen starten. De studenten vinden de flexibiliteit goed maar toch zien ze een logische opbouw van module 1 naar 4, zeker voor studenten die geen ervaring hebben met oncologie. Een sterkere sturing op de volgorde van de te volgen modules is wenselijk.

Wat de werkvormen betreft, ligt de nadruk op hoorcolleges, afgewisseld met casuïstiek en patiëntengeruigenissen. Maar interactieve werkvormen

en workshops krijgen een meer prominente plaats na feedback van de studenten.

Het klinisch onderwijs vormt het grootste deel van het curriculum. De studenten lopen vier stages, gelinkt aan de eisen van de overheid tot het behalen van de beroepstitel. Zo volgen de studenten 76 u stage radiotherapie, 76 u stage palliatieve zorgen, 222 u stage algemene of gespecialiseerde oncologie en 76u keuzestage. Om de werkstudenten tegemoet te komen, kunnen zij een van de stageperiodes op de eigen werkplek volgen mits die voldoet aan de voorwaarden van het ministerieel besluit in verband met de erkenning van de beroepstitel van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie. De drie hogescholen delen de stageplaatsen en de stages wordt administratief opgevolgd door de stagecoördinatoren van de drie hogescholen. De inhoudelijke begeleiding is goed uitgebouwd met een stagebegeleider (hogeschool) en een stagementor (werkvloer). De student bereidt zijn stage voor aan de hand van een persoonlijk ontwikkelingsplan waarin hij minimaal twee leerdoelen gelinkt aan de competenties, vooropstelt. Tijdens de stage beschrijft hij in zijn persoonlijk actieplan hoe hij werkt aan het behalen van die leerdoelen. De student dient ook een stage-opdracht uit te voeren waarin de relatie wordt gelegd tussen evidence based werken en de praktijk. Tijdens de stage worden terugkomdagen georganiseerd en werken de studenten rond casuïstiek met aandacht voor het aanscherpen van een reflectief-kritische houding.

De bachelorproef is een concreet en praktijkgericht verbeterproject in een klinische omgeving of eerstelijnszorg. De studenten stellen zelf een onderwerp voor maar kunnen ook kiezen uit de lijst van onderwerpen die het werkveld voorstelt. De begeleiding is degelijk uitgebouwd met een promotor voor de inhoudelijke uitwerking en de stagementor voor de uitwerking van het verbeterproject. Er zijn voldoende feedback- en intervisiemomenten om de voortgang te bespreken.

Het internationaal perspectief in de opleiding is nog beperkt. Ook voor werkende studenten is internationalisering evident, hoewel het karakter anders kan zijn in vergelijking met voltijdstudenten. Zaak is om internationalisering op een creatieve manier te verankeren.

De opleiding staat open voor studenten die al een bachelordiploma Verpleegkunde behaald hebben. Ervaring op een oncologische afdeling is niet vereist. Ook studenten die nog geen bachelordiploma Verpleegkunde heb-

ben, kunnen met de opleiding starten maar zij dienen het bachelordiploma Verpleegkunde te behalen vooraleer zij de banaba-opleiding beëindigen.

Beoordeling en toetsing

De opleiding zet verschillende evaluatievormen in om de competenties te toetsen. Bij groepsopdrachten wordt peerevaluatie toegepast. Alle examenvragen worden gezamenlijk door de drie coördinatoren gescreend.

De beoordeling van de stage gebeurt aan de hand van het competentieprofiel. De student bereidt de beoordeling voor via een zelfreflectie waarbij hij aantoont in welke mate hij de competenties verworven heeft. Aan de hand van de zelfreflectie gaan de student, de stagebegeleider en de stagementor in gesprek. Om de betrouwbaarheid van de stagebeoordeling te verhogen, zijn er regelmatig intervisiemomenten met de stagebegeleiders. Om de beoordeling inzichtelijk te maken voor de student en de stagementor heeft de opleiding aan de competenties gedragsindicatoren toegevoegd. Dit document is beschikbaar op Blackboard.

De bachelorproeven worden beoordeeld op inhoud, presentatie en groeiproces voor respectievelijk 50, 25 en 25 procent van de punten en compensatie tussen de verschillende delen is mogelijk. De beoordeling dient herzien te worden zodat voor elk onderdeel een voldoende moet behaald worden. Verder moet bij de eindbeoordeling de eventuele discrepanties tussen beoordelaars worden toegelicht en moet hiervan een schriftelijke weerslag zijn in de beoordelingsformulieren. Bij extreme beoordelingen (hoge of lage) en bij grote discrepanties tussen de beoordelaars is het aangewezen een derde beoordelaar mee te laten kijken en kalibreersessies in te stellen.

Begeleiding en ondersteuning

Bij de start van elk academiejaar liggen de onderwijsactiviteiten vast, wat de studenten een goede houvast geeft. Elke instromende student wordt begeleid door een studieloopbaancoördinator. Die overloopt met de student het programma, geeft advies over een voltijds of deeltijds programma en werkt met de student een programma op maat uit – een persoonlijk deeltraject – waarbij rekening gehouden wordt met de studeerbaarheid.

De opleiding kan zowel in Antwerpen als Gent gevolgd worden. De voorzieningen van de Karel de Grote Hogeschool (KdG) zijn toereikend maar aan een update toe. De opleiding kijkt uit naar de nieuwbouw die volgende

academiejaar in gebruik wordt genomen. De opleidingen in Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool zijn al verhuisd naar een nieuwbouw. De mediatheek in KdG is goed uitgerust en studenten en docenten worden goed ondersteund door het mediatheekpersoneel. Het elektronisch leerplatform Blackboard wordt gebruikt als communicatieplatform maar studenten vinden er ook lesmateriaal, documenten en aanwijzingen terug.

Slaagkansen en beroepsmogelijkheden

Van de eerst cohorte studenten is ongeveer een derde nog niet afgestudeerd. Ongeveer de helft van de studenten volgt een persoonlijk deeltraject. De combinatie werken-studeren-gezin valt zwaar. Er zijn verschillende studenten die de opleiding in één jaar willen afronden maar geleidelijk aan beseffen dat de combinatie te zwaar is en een persoonlijk deeltraject vragen. Maatwerk is op zich positief maar iets meer standaardisatie is wenselijk zodat het maatwerk binnen de perken kan gehouden worden.

Het werkveld is tevreden over het niveau van de opleiding. De afgestudeerden zijn goed inzetbaar en tonen een positieve meerwaarde in de praktijk. Het werkveld is sterk betrokken bij de opleiding, waardoor het programma steeds bijgeschaafd kan worden volgens de noden van het werkveld. De alumni zijn eveneens zeer tevreden over de opleiding. Ze ervaren de opleiding als een meerwaarde en ze worden ingezet als expert verpleegkundigen met de bagage die ze in deze opleiding verworven hebben.

OPLEIDINGSRAPPORT

Oncologische verpleegkunde

Karel de Grote Hogeschool

i.s.m. Arteveldehogeschool en Artesis Plantijn Hogeschool

Woord vooraf

Dit rapport behandelt de opleiding Oncologische verpleegkunde van de Karel de Grote Hogeschool in samenwerking met de Arteveldehogeschool en de Artesis Plantijn Hogeschool. De visitatiecommissie bezocht deze opleiding op 13 en 14 januari 2016.

De visitatiecommissie beoordeelt de opleiding aan de hand van de standaarden uit het VLUHR-beoordelingskader. Dit kader is afgestemd op de accreditatievereisten zoals gehanteerd door de NVAO. Voor elke standaard geeft de commissie een gewogen en gemotiveerd oordeel op een tweepuntenschaal: onvoldoende, voldoende. Bij de beoordeling van de standaarden betekent het concept 'basiskwaliteit' dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding – of een opleidingsvariant – voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs. De score voldoende wijst er op dat de opleiding voor deze standaard voldoet aan de basiskwaliteit en een acceptabel niveau vertoont voor de hele breedte van de onderliggende criteria. De score onvoldoende duidt erop dat de generieke kwaliteitswaarborg onvoldoende aanwezig is.

De oordelen worden onderbouwd met feiten en analyses. De commissie heeft inzichtelijk gemaakt hoe zij tot haar oordeel is gekomen. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel. De oordelen en aanbevelingen hebben betrekking op de opleiding met alle daaronder ressorterende varianten, tenzij anders vermeld.

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding zoals zij die heeft vastgesteld op het moment van het visitatiebezoek. De commissie heeft zich bij haar oordeel gebaseerd op het zelfevaluatierapport en de informatie die voortkwam uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de lesgevers, de studenten, de alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en de verantwoordelijken op opleidingsniveau voor interne kwaliteitszorg, internationalisering en studiebegeleiding. De commissie heeft ook het studiemateriaal, de afstudeerwerken en de examenvragen bestudeerd. Tevens is door de commissie een bezoek gebracht aan de opleidingspecifieke faciliteiten, zoals de leslokalen en de bibliotheek.

Naast het oordeel formuleert de visitatiecommissie in het rapport aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief. Op die manier wenst de commissie bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering van de opleiding. De aanbevelingen zijn opgenomen bij de respectieve standaarden. Aan het eind van het rapport is een overzicht opgenomen van verbeteruggesties.

Situering van de opleiding

De bachelor-na-bacheloropleiding in de oncologische verpleegkunde is een nieuwe opleiding die gezamenlijk wordt aangeboden door de Karel de Grote Hogeschool, de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen en de Arteveldehogeschool, waarbij de eerste hogeschool de coördinerende instelling is. De opleiding wordt simultaan georganiseerd in Antwerpen en Gent.

De opleiding steunt op de inhoudelijke expertise van het postgraduaat Oncologie aan de Karel de Grote Hogeschool. Deze opleiding bestond sinds academiejaar 2010-2011 en paste binnen de overgangsmaatregel tot het behalen van een bijzondere beroepstitel Oncologie. De opleiding wordt vanaf academiejaar 2013-2014 als een bachelor-na-bacheloropleiding aangeboden, na een positieve toets-nieuwe-opleiding.

Tussen de partnerinstellingen is een samenwerkingsovereenkomst opge maakt waarin het afsprakenkader werd opgenomen. De opleiding werd van bij de start uitgebouwd op basis van gestructureerd overleg tussen de partnerinstellingen. Per hogeschool is een coördinator aangesteld die afwisselend voorzitter is van de opleidingscommissie. Elke coördinator doet aan leertrajectbegeleiding. Specifieke onderwijsverantwoordelijkheden verdelen de coördinatoren onder elkaar.

De opleiding kent een groeiend succes. Bij de start in academiejaar 2013-2014 telde de opleiding 31 studenten. In academiejaar 2015-2016 zijn 100 studenten ingeschreven.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau van de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde als voldoende

De commissie heeft kennis genomen van het competentieprofiel dat bestaat uit 13 leerresultaten:

1. De bachelor in de oncologie bouwt autonoom, ook in niet vertrouwde en/of complexe zorgsituaties, een professionele relatie op met de oncologische zorgvrager die gericht is op het somatisch, sociaal, psychisch en existentieel welbevinden van de zorgvrager in een multiculturele omgeving.
2. De bachelor in de oncologie verleent evidence-based cliëntgerichte en -gestuurde verpleegkundige zorg op maat op een methodische wijze, ook in complexe en gespecialiseerde oncologische zorgsituaties. De bachelor in de oncologie handelt conform de algemene en beroepsgerelateerde wetgeving met gebruik van klinische expertise, verantwoordelijkheidszin en een ruime mate van initiatief.
3. De bachelor in de oncologie neemt gerichte initiatieven inzake preventie en past deze op alle niveaus adequaat toe. Hij organiseert op een methodische wijze gezondheidspromotie en patiënteneducatie aan individuen en groepen. Hij begeleidt gezondheidsbevorderend gedrag bij de oncologische zorgvrager(s).
4. De bachelor in de oncologie is zich bewust van de waarden en normen van zichzelf en de oncologische zorgvrager en hoe die het professioneel handelen als verpleegkundige beïnvloeden. Hij handelt op een ethisch verantwoorde wijze en vervult hierbij een voorbeeldfunctie voor anderen.
5. De bachelor in de oncologie ontwikkelt een visie op de oncologische verpleegkunde op basis van theoretische kaders en opgedane ervaringen, handelt in de eigen organisatie op basis van een kritische ingesteldheid tegenover zowel de visie op verpleegkunde als tegenover deze van de organisatie waarvoor hij zich inzet.
6. De bachelor in de oncologie bouwt intra- en interprofessionele relaties op en werkt efficiënt samen in het kader van gemeenschappelijke zorgdoelstellingen.

7. De bachelor in de oncologie communiceert op een deskundige en gestructureerde wijze zowel mondeling als schriftelijk over de zorgrelatie, de zorginhoud en het zorgproces met alle betrokkenen.
8. De bachelor in de oncologie organiseert en coördineert intra-, trans- en extramuraal de zorg voor de oncologische zorgvrager.
9. De bachelor in de oncologie bewaakt en bevordert de kwaliteit van de individuele en globale oncologische zorgverlening volgens de criteria van integrale kwaliteitszorg binnen de eigen organisatie.
10. De bachelor in de oncologie coacht en geeft leiding aan medewerkers in een gestructureerd team.
11. De bachelor in de oncologie zoekt op een gerichte en methodische manier vak- en wetenschappelijke literatuur op, beoordeelt de relevantie en bruikbaarheid ervan, integreert de nieuwe inzichten in de beroepsuitoefening en –ontwikkeling en participeert met inzicht aan praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek.
12. De bachelor in de oncologie draagt actief bij tot de profilering van het beroep, heeft een brede kijk op het maatschappelijk gebeuren en staat kritisch t.o.v. een economisch sociaal en ethisch beleid.
13. De bachelor in de oncologie reflecteert continu op het eigen verpleegkundig handelen, analyseert zijn (leer)behoeften en vertaalt deze autonoom in initiatieven tot professionalisering en evenwichtig functioneren.

Bij de opmaak van het competentieprofiel is de opleiding vertrokken van de algemene competenties voor elke bacheloropleiding en de beroepsspecifieke competenties van de bachelor Verpleegkunde. Voor de beroepsspecifieke competenties van de oncologische verpleegkundige heeft ze zich gebaseerd op verschillende (inter)nationale bronnen zoals het Vlaams overleg opleidingen Kankerverpleegkunde, Vereniging van Oncologieverpleegkundigen, het Integraal kankercentrum Amsterdam en de European Oncology Nursing Society.

De commissie heeft vastgesteld dat het competentieprofiel afgestemd is op het niveau en de oriëntatie van een professioneel gerichte bacheloropleiding binnen het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De leerresultaten

zijn in lijn met de vereiste niveaudecriptoren geformuleerd. De algemene en beroepsgerichte competenties van de bachelor Verpleegkunde die de instromende studenten al verworven hebben, worden in de leerresultaten verder toegespitst op het oncologische zorgdomein. Het competentieprofiel vormt een goede basis voor de afgestudeerden om als gespecialiseerde verpleegkundige aan de slag te gaan.

De opleiding heeft het competentieprofiel vergeleken met de internationale competenties van de penvoerende instelling KdG maar de commissie vindt het internationaal perspectief in de opleiding nog beperkt. Ook voor werkende studenten is internationalisering evident, hoewel het karakter anders kan zijn in vergelijking met voltijdstudenten. De commissie moedigt de opleiding aan om op een creatieve manier internationalisering te verankeren. De opleiding geeft aan dat ze werkt aan een duidelijkere vertaling van de competenties in functie van een internationale benadering.

De commissie vindt het een sterk punt dat de opleiding gestart is vanuit drie hogescholen en dat er intensief wordt samengewerkt om de opleiding vorm te geven. De opleiding presenteerde zich ook als één gezamenlijke opleiding. Dat beeld werd gedurende de visitatie bevestigd. Door de samenwerking wordt de expertise van de drie hogescholen ingezet en dit heeft een positief effect op de kwaliteit van de opleiding. De samenwerking zorgt ook voor een binding met een breed werkveld over een groot deel van Vlaanderen. De brede input van het werkveld werpt zijn vruchten af in het opleiden van gemotiveerde experts in het oncologisch verpleegkundig vakgebied.

De opleiding werkt mee aan de uitwerking van het domeinspecifieke leerresultatenkader binnen de werkgroep bachelor-na-bachelor in de oncologie van de VLHORA. De commissie vindt het positief dat de opleiding overleg pleegt met andere opleidingen. Ze moedigt de opleiding aan verdere afstemming te zoeken met andere soortgelijke opleidingen in Vlaanderen maar ook daarbuiten.

Het werkveld is vanaf de start bij de opleiding betrokken en is vertegenwoordigd in de opleidingscommissie. Via de opleidingscommissie krijgt het werkveld inspraak in de inhoud van de opleiding en de vertegenwoordigers bevestigen dat de opleiding rekening houdt met hun suggesties en voorstellen. De commissie merkt wel op dat de opleiding specifiek ziekenhuisgericht is. Dat kent haar oorsprong in de wijze waarop de oncologische zorg in Vlaanderen is ingericht. Het werkveld is van

mening dat de opleiding in vergelijking met vroeger een bredere scope heeft, maar dat het nog breder mag gaan gezien de ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Zo besteedt de opleiding meer en meer aandacht aan de thuiszorg. De commissie suggereert de opleiding te overwegen iemand van de thuiszorg toe te voegen aan de opleidingscommissie.

Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van het werkveld blijkt dat het competentieprofiel aansluit bij de verwachtingen van het werkveld. De studenten en alumni ervaren de opleiding eveneens als een waardevolle aanvullende opleiding waarbij zij een duidelijk positief verschil merken in niveau met de basisopleiding tot verpleegkundige.

De commissie concludeert dat het beoogde eindniveau voldoet qua niveau en oriëntatie aan niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en overeenstemt met de verwachtingen van het werkveld. Sterke punten zijn volgens de commissie de betrokkenheid van het werkveld bij de inhoud van de opleiding en het feit dat de drie hogescholen gezamenlijk één opleiding neerzetten. De commissie moedigt de opleiding aan om op een creatieve manier de internationalisering in het curriculum te verankeren en ook om over de grenzen van de eigen opleiding te kijken en afstemming te zoeken bij andere soortelijke opleidingen in Vlaanderen en daarbuiten.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt de onderwijsleeromgeving van de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde als voldoende

Het programma bestaat uit 60 studiepunten, verdeeld over 24 studiepunten theoretisch onderwijs, 30 studiepunten klinisch onderwijs en 6 studiepunten bachelorproef. Via een matrix toont de opleiding aan dat het competentieprofiel wordt afgedekt door het curriculum. Per opleidingsonderdeel zijn leerdoelen vastgelegd en die informatie is terug te vinden in de ECTS-fiches. De fiches geven ook een overzicht van de leerinhoud en de evaluatievormen. Volgens de commissie is het niveau zichtbaar verweven in de inhoudelijke leerresultaten. De zichtbaarheid zou voor de studenten en in de modules nog kunnen vergroten door in de studiehandleidingen duidelijker te verwijzen naar de te bereiken competenties.

De commissie vindt dat de opleiding een doordacht curriculum heeft uitgewerkt dat per academiejaar op geleide van de beroepspraktijk wordt geactualiseerd en verbeterd. Uit de gesprekken en de beschikbare documenten blijkt dat het beoogde kennisniveau van de inhoud van de

opleiding hoog is zodat de beoogde leerresultaten worden behaald. De opleiding legt de lat hoog en streeft ernaar om goed opgeleide oncologische verpleegkundigen af te leveren.

Het theoretische luik bestaat uit 4 modules: basiswetenschappen, oncologische aandoeningen, begeleidingsaspecten en een verdiepende module. De inhoud van de verdiepingsmodule wordt in samenspraak met het werkveld gekozen. Zo werd in academiejaar 13-14 en 15-16 hematologie en in academiejaar 14-15 borstkanker behandeld. De betrokkenheid van het werkveld bij de inhoud van deze module is positief. De commissie plaatst wel een kanttekening bij de alternerende aanbieding. Daardoor is het programma verschillend naargelang het tijdstip waarop de student met de opleiding start. De afgestudeerden kunnen de verdiepingsmodule wel volgen als bijscholing maar de commissie zou liefst de basiskennis over borstkanker en hematologie in het curriculum verwerken en de verdiepingsmodule als een keuzemodule aan de student aanbieden. Gezien de stijgende studentenaantallen denkt dat commissie dat dit een rendabele optie zou kunnen zijn. Het modeltraject loopt van module 1 naar 4 maar bijzonder is dat er geen volgtijdelijkheid is in de modules. De studenten kiezen met welke module ze willen starten. De studenten vinden de flexibiliteit goed en ook de commissie staat achter het principe. Toch geven de studenten in de gesprekken aan dat er een logische opbouw is van module 1 naar 4, zeker voor wie geen ervaring heeft met oncologie. Om meer uit het onderwijsprogramma te halen vindt de commissie een sterkere sturing op de volgorde van de te volgen modules gewenst.

Het klinisch onderwijs vormt het grootste deel van het curriculum. De studenten lopen vier stages, gelinkt aan de eisen van de overheid tot het behalen van de beroepstitel. Zo volgen de studenten 76 u stage radiotherapie, 76 u stage palliatieve zorgen, 222 u stage algemene of gespecialiseerde oncologie en 76u keuzestage. Om de werkstudenten tegemoet te komen, kunnen zij een van de stageperiodes op de eigen werkplek volgen mits die voldoet aan de voorwaarden van het ministerieel besluit in verband met de erkenning van de beroepstitel van verpleegkundige gespecialiseerd in de oncologie. De drie hogescholen delen de stageplaatsen en de stages wordt administratief opgevolgd door de stagecoördinatoren van de drie hogescholen. In de gesprekken vernam de commissie van de studenten dat de administratieve afhandeling in enkele gevallen niet zo vlot verloopt. De inhoudelijke begeleiding is goed uitgebouwd met een stagebegeleider (hogeschool) en een stagementor (werkvloer). De student bereidt zijn stage voor aan de hand van een persoonlijk ontwikkelingsplan waarin

hij minimaal twee leerdoelen gelinkt aan de competenties, vooropstelt. Tijdens de stage beschrijft hij in zijn persoonlijk actieplan hoe hij werkt aan het behalen van die leerdoelen. De student dient ook een stage-opdracht uit te voeren waarin de relatie wordt gelegd tussen evidence-based werken en de praktijk. Tijdens de stage worden terugkomdagen georganiseerd en werken de studenten rond casuïstiek met aandacht voor het aanscherpen van een reflectief-kritische houding.

De commissie waardeert de opzet van de bachelorproef, met name een concreet en praktijkgericht verbeterproject in een klinische omgeving of eerstelijnszorg. De studenten stellen zelf een onderwerp voor maar kunnen ook kiezen uit de lijst van onderwerpen die het werkveld voorstelt. De begeleiding is degelijk uitgebouwd met een promotor voor de inhoudelijke uitwerking en de stagemontor voor de uitwerking van het verbeterproject. Er zijn voldoende feedback- en intervisiemomenten om de voortgang te bespreken. In de bachelorproef komt het evidence based werken sterk aan bod. Studenten die al iets langer afgestudeerd zijn als verpleegkundige, zijn daar minder mee vertrouwd, wat ze in de gesprekken ook toegaven. Zij zijn vragende partij om hier meer toelichting en ondersteuning te krijgen. Maar ze getuigen ook dat studenten elkaar helpen en van elkaar kunnen leren. De instroom is immers divers qua leeftijd en ervaring. Ook kunnen ze steeds terecht bij de docenten voor individuele begeleiding. De opleiding probeert deze studenten te ondersteunen door extra lessen te organiseren over hoe databanken te raadplegen en gegevens te interpreteren. Ook hebben de studenten toegang tot de module Evidence Based werken van de brugopleiding Verpleegkunde. Aangezien de opleiding merkt dat de instroom van deze groep studenten stijgende is, wil ze de ondersteuning meer formaliseren, wat de commissie ondersteunt.

De opleiding staat open voor studenten die al een bachelordiploma Verpleegkunde behaald hebben. Ervaring op een oncologische afdeling is niet vereist. Ook studenten die nog geen bachelordiploma Verpleegkunde hebben, kunnen met de opleiding starten maar zij dienen het bachelordiploma Verpleegkunde te behalen vooraleer zij de banabopleiding beëindigen. Zoals eerder gezegd kunnen de studenten zelf kiezen met welke module ze de opleiding starten. Ervaring leert dat de studenten zonder ervaring op een oncologische dienst of studenten zonder het bachelordiploma Verpleegkunde eerder kiezen om te starten met module 1 maar zoals al vermeld vindt de commissie een sterkere sturing van de opleiding wenselijk.

Via diverse kanalen kunnen de kandidaat-studenten informatie krijgen over de opleiding: website, brochures, SID-IN dagen, informatiemomenten en communicatie met het werkveld. Bij de start van elk academiejaar liggen de onderwijsactiviteiten vast, wat de studenten een goede houvast geeft. Het programma kan zowel voltijds al deeltijds gevolgd worden en wordt in Antwerpen en Gent aangeboden.

Elke instromende student met een persoonlijk deeltraject heeft een 'intake'gesprek met een studieloopbaancoördinator. Die overloopt met de student het programma en geeft advies over een voltijds of deeltijds programma. Hij werkt met de student een programma op maat uit – een persoonlijk deeltraject – waarbij rekening gehouden wordt met de studeerbaarheid. Elke student krijgt begeleiding van een leertrajectbegeleider.

Studenten die eerder relevante credits behaalden, komen in aanmerking voor vrijstellingen via elders verworven kwalificaties (EVK). Zo kunnen studenten die een postgraduaat of banaba-opleiding in een aanverwante opleiding volgden, vrijstellingen krijgen. Studenten met een masterdiploma die een masterproef schreven over een oncologisch onderwerp kunnen vrijgesteld worden voor de bachelorproef. De EVK-vrijstellingen worden toegekend door de studieloopbaanbegeleider na een persoonlijk gesprek en op basis van de evaluatie van de bewijsstukken. Studenten kunnen ook vrijstellingen aanvragen op basis van eerder verworven competenties. Hiervoor wordt de EVC-procedure van associatie AUHA gevolgd.

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat ongeveer een derde van de eerste cohorte studenten nog niet is afgestudeerd. Verder blijkt dat ongeveer de helft van de studenten een persoonlijk deeltraject volgen. Volgens de commissie is er winst te halen in de studeerbaarheid van de opleiding. Nu zijn er verschillende studenten die, voornamelijk onder de impuls van de werkgever, de opleiding in één jaar willen afronden maar geleidelijk aan beseffen dat de combinatie werken-studeren-gezin te zwaar is en een persoonlijk deeltraject vragen. De commissie vindt het maatwerk op zich positief maar iets meer standaardisatie is wenselijk zodat het maatwerk binnen de perken kan gehouden worden.

De commissie kan uit de beschikbare cursussen en handboeken afleiden dat het niveau goed zit. Ook de studenten getuigen in de gesprekken dat de leerstof aansluit bij hun verwachtingen en dat het een goede basis is om in het werkveld te stappen. Ze merken wel op dat er bij de gastdocenten in sommige gevallen overlap is tussen de vakken en modules. In een enkel

geval zag de commissie dat het lesmateriaal (PowerPoint presentatie) van een basismodule terugkwam in een verdiepingmodule. Voor de commissie is dit een blijvend aandachtspunt. Overlap of herhaling kan een functie hebben in het leerproces maar de commissie vraagt om dit verder op te volgen of beter te duiden aan de studenten. Lesmateriaal wordt tijdig ter beschikbaar gesteld maar volgens de studenten gebeurt het soms dat lesgevers ander materiaal gebruikt. Wat de werkvormen betreft, ligt de nadruk op hoorcolleges, afgewisseld met casuïstiek en patiëntengetuigenissen. Maar interactieve werkvormen en workshops krijgen een meer prominente plaats na feedback van de studenten. Een voorbeeld hiervan zijn de werkcolleges in module 3, "de proeftuin" genoemd. De commissie waardeert dat de opleiding voor de didactische uitwerking van het curriculum sinds kort beroep kan doen op een onderwijskundige. De onderwijskundige helpt zowel bij de vertaling van de speerpunten van de hogeschool naar de opleiding toe als op vraag van de opleiding.

De commissie heeft de lokalen bezocht die de opleiding gebruikt voor het onderwijs. De voorzieningen van de Karel de Grote Hogeschool zijn toereikend maar aan update toe. De opleiding kijkt uit naar de nieuwbouw die volgende academiejaar in gebruik wordt genomen. De opleidingen in de Arteveldehogeschool en de Artesis Plantijn Hogeschool zijn al verhuisd naar een nieuwbouw. De commissie vond de mediatheek goed uitgerust en waardeert ook de ondersteuning van het mediatheekpersoneel naar de docenten en studenten. Het elektronisch leerplatform Blackboard wordt gebruikt als communicatieplatform maar studenten vinden er ook lesmateriaal, documenten en aanwijzingen terug.

De commissie heeft een gemotiveerd personeelsteam gesproken. Naast een kern van vaste docenten doet de opleiding beroep op een hele reeks gastdocenten. Gezamenlijk beschikt de opleiding over voldoende didactische en vakinhoudelijke expertise. Er is voldoende ruimte voor de docenten om zich bij te scholen. De commissie vindt wel dat de versterking van de vakinhoudelijke oncologische expertise bij het docententeam verder ontwikkeld dient te worden. De commissie bevestigt dat de inzet van gastdocenten een verrijking is voor de leerinhouden, maar ook risico's kan inhouden op het vlak van afstemming tussen opleidingsonderdelen/modules en locaties. De opleiding besteedt hier de nodige aandacht aan. Zo worden de opleidingsonderdelen op beide locaties Gent en Antwerpen door dezelfde docenten gegeven. In de enkele gevallen waar dit niet kon gerealiseerd worden, werken de docenten met dezelfde cursus en stemmen ze onderling af. De commissie heeft ook de didactische ondersteuning van de

gastdocenten bevroegd, tmeer omdat de gastdocenten in de eerste plaats om hun vakspecifieke expertise ingeschakeld worden. De opleiding volgt dit op, via het bijwonen van lessen en via persoonlijke feedback. Daarnaast verzamelt de opleiding feedback van studenten. Dit gebeurt gestructureerd via de WOPST-evaluatieformulieren na elke lesdag. De coördinatoren zijn aanwezig op de lesdagen en de studenten kunnen feedback ook mondeling aan hen doorgeven. De resultaten worden besproken met de gastdocenten en teruggekoppeld in de opleidingscommissie. Er is veel ruimte voor overleg, zowel formeel als informeel en de (gast)docenten bevestigen dat dit bijdraagt aan de eigen professionele ontwikkeling.

De commissie stelt vast dat de opleiding aandacht heeft voor de borging van de kwaliteit en dat dit in co-creatie gebeurt. Er is veel overleg tussen de coördinatoren, tussen de coördinatoren en de (gast)docenten. De opleiding luistert ook naar de verzuchtingen van het werkveld en verzamelt feedback bij de studenten. Alle partijen bevestigen in de gesprekken dat hun inbreng om de opleiding te verbeteren, wordt gewaardeerd.

De commissie concludeert dat onderwijsleeromgeving de studenten in staat stelt om de beoogde leerresultaten te realiseren. Sterke punten zijn volgens de commissie de stage en de begeleiding ervan; de opzet van de bachelorproef; het groot aantal gastdocenten dat verrijkend is voor de leerinhoud en de cultuur van co-creatie om samen met personeel, werkveld en studenten aan de kwaliteit van de opleiding te werken. Flexibilisering vinden de studenten een troef maar de commissie vindt hier toch enige sturing van de opleiding wenselijk. Verder vraagt de commissie om alert te blijven voor overlap tussen opleidingsonderdelen en modules. Ook het Evidence Based werken bij de iets oudere studenten vraagt blijvende aandacht van de opleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerde eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde als voldoende

In de toetsmatrix geeft de opleiding aan welke competenties per opleidingsonderdeel getoetst worden en met welke evaluatievorm dit gebeurt. Zo waakt de opleiding erover dat alle competenties in voldoende mate getoetst worden.

De opleiding zet verschillende evaluatievormen in om de competenties te toetsen. De modules 1, 2 en 4 van het theoretische luik worden via schriftelijke examens summatief getoetst. De gastdocenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de examenvragen met verbetersleutel. Module 3 wordt zowel formatief als summatief getoetst en het mondelinge examen wordt afgenomen door een docent én een gastdocent. Bij groepsopdrachten wordt peerevaluatie toegepast. Positief is dat alle examenvragen gezamenlijk door de drie coördinatoren worden gescreend. Zij bekijken onder meer de formulering van de vragen en de representativiteit van de leerstof en behouden het overzicht. Ook analyseren ze de resultaten van de examens en nemen actie indien er onverwacht grote verschillen tussen de resultaten zijn of er veel studenten niet slagen voor een onderdeel.

De commissie heeft een aantal representatieve examenvragen kunnen inkijken en ze vindt de vragen op het niveau van een professionele bacheloropleiding. De studenten bevestigen dat de examens over het algemeen representatief zijn voor de leerstof. Ze vinden wel dat de examens van sommige gastdocenten een te medische insteek hebben en voorbijgaan aan het verpleegkundige aspect. Dat blijft een punt van aandacht voor de opleiding. Dat bij groepsopdrachten peerevaluatie wordt toegepast om meeliften tegen te gaan, vindt de commissie positief.

De studenten vinden dat ze goed voorbereid worden op de examens. In de ECTS-fiches vinden ze per opleidingsonderdeel terug welke competenties getoetst worden en via welke evaluatievormen. De docenten lichten de evaluatie verder toe tijdens de lessen.

De beoordeling van de stage vindt de commissie op orde. De beoordeling gebeurt aan de hand van het competentieprofiel. De student bereidt de beoordeling voor via een zelfreflectie waarbij hij aantoont in welke mate hij de competenties verworven heeft. Aan de hand van de zelfreflectie gaan de student, de stagebegeleider en de stagementor in gesprek. De beoordeling gebeurt op een kwalitatieve schaal: onvoldoende, voldoet, voldoet in ruime mate of expert. De stagebegeleider vertaalt de kwalitatieve score naar een eindcijfer waarbij rekening gehouden wordt met de uitvoering van de stageopdracht. Om de betrouwbaarheid van de stagebeoordeling te verhogen, zijn er regelmatig intervisiemomenten met de stagebegeleiders. Om de beoordeling inzichtelijk te maken voor de student en de stagementor heeft de opleiding aan de competenties gedragsindicatoren toegevoegd. Dit document is beschikbaar op Blackboard.

Het persoonlijk ontwikkelplan, het persoonlijk actieplan en de feedback van de terugkomdagen vormen een groeiportfolio waarin de student zijn leerproces kan documenteren. De commissie heeft enkele portfolio's kunnen inzien en merkt dat er niet steeds een aantekening van de stage-mentor/werkleider is. Op zich hoeft een aantekening niet als de werkleider akkoord gaat met de bewoordingen maar de commissie is voorstander om evaluaties maximaal te documenteren. Als de beoordeling onderbouwd wordt kan daar in een volgende stage op verder gebouwd worden.

Zoals al gemeld in GKW 2 vindt de commissie de opzet (inhoud en niveau) van de bachelorproef goed. De beoordeling dient volgens de commissie echter te worden herzien. De bachelorproeven worden beoordeeld op inhoud, presentatie en groeiproces voor respectievelijk 50, 25 en 25 procent van de punten. De presentatie van de bachelorproef vindt altijd plaats, ook als de inhoud van de bachelorproef onder de maat is. Het zou kunnen dat een student in zo'n geval toch een voldoende krijgt omwille van de positieve beoordeling van de presentatie en het groeiproces wat compenseert voor het eindcijfer. Volgens de commissie mag het ene onderdeel het andere echter niet compenseren. Voor elk onderdeel dient een voldoende behaald te worden. Indien de inhoud niet voldoende is, zou de student zijn bachelorproef niet mogen presenteren. De waarde van het verbeterproject wordt daarmee ook groter. Het merendeel van de bachelorproeven die de commissie gelezen heeft, beoordeelt ze tenminste met een voldoende, maar ze is het niet altijd eens met de gegeven quotering. Een aantal werken vond ze inhoudelijk niet aan maat terwijl het eindcijfer van de bachelorproef door de opleiding met een voldoende was beoordeeld. De commissie heeft de beoordelingsformulieren ingekeken en merkte daar soms een discrepantie tussen de oordelen van de verschillende beoordelaars. Op zich kan dat een gevolg zijn van de verschillende achtergrond van de beoordelaars (promotor, stage-mentor, expert uit het werkveld) maar oorzaak kan ook zijn dat de criteria niet duidelijk genoeg zijn. De opleiding moet verder bekijken hoe de beoordeling van de verschillende beoordelaars valide en betrouwbaarder kan worden. Verder vindt de commissie dat bij de eindbeoordeling de eventuele discrepanties door de beoordelaars moeten worden toegelicht en dat hiervan een schriftelijke weerslag moet zijn in de beoordelingsformulieren. Bij extreme beoordelingen (hoge of lage) en bij grote discrepanties tussen de beoordelaars adviseert de commissie een derde beoordelaar mee te laten kijken en kalibreersessies in te stellen.

Het werkveld is tevreden over het niveau van de opleiding. De afgestudeerden zijn goed inzetbaar en tonen een meerwaarde in de praktijk. Het werk-

veld is sterk betrokken bij de opleiding, waardoor het programma steeds bijgeschaafd kan worden volgens de noden van het werkveld. De alumni zijn eveneens zeer tevreden over de opleiding. Ze ervaren de opleiding als een meerwaarde en ze worden ingezet als expert verpleegkundigen met de bagage die ze in deze opleiding verworven hebben. Ook de studenten zijn positief over de opleiding. De ingezette expertise van de gastdocenten vinden ze een troef. Ook de flexibiliteit van het programma en de laagdrempelige bereikbaarheid van de coördinatoren vinden ze positief. De studenten die al enige tijd afgestudeerd zijn, vragen meer aandacht voor de ict-vaardigheden en het evidence based werken, waar zij minder mee vertrouwd zijn.

Samengevat vindt de commissie de examens op niveau maar in sommige gevallen is de insteek te medisch en missen de studenten het verpleegkundig aspect. De beoordeling van de bachelorproef moet herzien worden zodat compensatie tussen de verschillende onderdelen van de bachelorproef niet meer mogelijk is. Ook de toepassing van de beoordelingscriteria door de verschillende beoordelaars moet verfijnd worden om discrepanties tussen de beoordelaars te vermijden. De stagebeoordeling is op orde. Het werkveld is tevreden over de opleiding en de afgestudeerden zijn vlot inzetbaar. Werkveld en alumni vinden de opleiding een meerwaarde voor de praktijk. De commissie concludeert dat de opleiding de beoogde leerresultaten realiseert.

Integraal eindoordeel van de commissie

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	V
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproc	V
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	V

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van de bachelor-na-bacheloropleiding Oncologische verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Samenvatting van de aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

- Probeer op een creatieve manier de internationalisering in het curriculum te verankeren.
- Zoek verdere afstemming met andere soortgelijke opleidingen in Vlaanderen maar ook daarbuiten.
- Overweeg om iemand uit de thuiszorg in de opleidingscommissie op te nemen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsleeromgeving

- Geef een sterkere sturing in de volgtijdelijkheid van het programma.
- Overweeg om de verdiepingsmodule als keuzemodule aan te bieden.
- Blijf aandacht hebben voor het evidence based werken bij oudere studenten die hiermee minder vertrouwd zijn.
- Blijf alert voor overlap tussen vakken en modules.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

- Herzie de beoordeling van de bachelorproef zodat compensatie tussen de onderdelen niet mogelijk is en de toepassing van de beoordelingscriteria door de verschillende beoordelaars valide en betrouwbaarder wordt.
- Blijf alert dat de examens van gastdocenten het verpleegkundig aspect bevragen.

BIJLAGEN

BIJLAGE I

Personalia van de leden van de visitatiecommissie

Els Mulder

Els Mulder studeerde Verpleegkunde aan de Hanzehogeschool Groningen en was werkzaam als verpleegkundige in de Universitaire Medische Centra van Groningen en Maastricht. Hier specialiseerde zij zich als kinder-verpleegkundige en was onder andere werkzaam op de afdelingen kinderoncologie en neonatologie (1985-1992). Aan de Universiteit Maastricht studeerde zij Gezondheidswetenschappen, met als afstudeerrichting Beleid en Management. Voorts was zij werkzaam als hogeschooldocent en manager bij Hogeschool Zuyd en Hogeschool Utrecht bij de opleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening en bij Verpleegkunde (1992-2010). Momenteel is zij opleidingsmanager van de opleidingen Oefentherapie Cesar en Huidtherapie a.i. van Hogeschool Utrecht. Aan de Universiteit Tilburg rondde zij in 2010 haar Executive Master Management and Organisation af.

Caroline van Mierlo

Caroline van Mierlo heeft na het behalen van haar HBOV-diploma (1990) als verpleegkundige gewerkt op de afdeling verloskunde en de verpleegkundige vervolgopleiding Obstetrie & Gynaecologie (1992) behaald. Na afronding van haar studie heeft zij tot 1998 gewerkt als gespecialiseerd verpleegkundige in ziekenhuis Rijnstate en het Academisch Ziekenhuis Utrecht. Daarna was zij werkzaam als clusterhoofd in het BovenIJ ziekenhuis te Amsterdam en vervolgens als assistent manager zorg. In deze laatste functie was zij tevens

beleidsadviseur en kwaliteitsfunctionaris van het ziekenhuis. Tijdens haar werk als verpleegkundige heeft zij de studie Verplegingswetenschappen aan de Universiteit van Maastricht afgerond (1997). Sinds 2006 is zij werkzaam in het hoger beroepsonderwijs. Tot 2008 werkte zij als opleidingsmanager voor de HBOV aan de Hogeschool Utrecht en in 2008 maakte zij de overstap naar de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en is sindsdien werkzaam in de functie van directeur van het Instituut Verpleegkundige Studies. Dit instituut omvat de bacheloropleidingen verpleegkunde, medische hulpverlening, lerarenopleiding voor zorg en welzijn, en de opleiding management in zorg en dienstverlening. Tevens is zij voorzitter van het Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde en was ze van 1997 tot 2014 lid van het verpleegkundig tuchtcollege.

Alain Antierens

Alain Antierens is verpleegkundige en licentiaat in de Medisch Sociale Wetenschappen. Hij is als vrijwillig medewerker verbonden aan het Universitair Centrum voor Verpleegkunde en Vroedkunde van de Universiteit Gent. Hij heeft werkervaring als verpleegkundige op een dienst voor intensieve verzorging en als zorgcoördinator in een algemeen ziekenhuis. Sedert 2003 is hij werkzaam als directeur patiëntenzorg van de “Bundeling Zorginitiatieven Oostende”. Deze groep bundelt een revalidatieziekenhuis, een woonzorgcentrum en het gezondheidscentrum Koninklijke Villa. Daarnaast zetelt hij in de opleidingscommissie van verschillende hogescholen die een professionele Bachelor Verpleegkunde aanbieden en fungeert hij er regelmatig als gastdocent. Alain Antierens is onderzoek gestart waarbij nagegaan wordt of Vlaamse gezondheidsorganisaties klaar zijn om te evolueren naar een Lean Thinking cultuur. Er wordt gefocust op de voorwaarden om te kunnen spreken van een Lean-organisatie. Op basis daarvan zal een tool ontwikkeld worden die organisaties in staat stelt hun ‘Lean-status’ te bepalen. Zijn interessedomeinen bestaan verder o.a. uit: kwaliteitszorg en patiëntveiligheid, integratie van best practice in de praktijk, procesmanagement (zorgpaden, Six Sigma), multi- en interdisciplinaire samenwerking en verpleegkundige organisatie modellen.

Bram Dispa

Bram Dispa studeerde Media en communicatietechnologie aan Hogeschool West-Vlaanderen maar heroriënteerde zich naar de zorgsector. Hij behaalde zijn diploma Verpleegkunde en zijn brevet van ambulancier. Hij volgt momenteel de opleiding Intensieve zorgen en spoedgevallenzorg aan Thomas More Kempen. Hij is geregeld gast spreker onder meer bij Universiteit Antwerpen.

BIJLAGE II

Bezoekschema

Woensdag 13 januari 2016

14:00	ontvangst commissie
14:00–16:00	intern beraad visitatiecommissie + inkijken materiaal
16:00–17:00	opleidingsverantwoordelijken
17:00–17:45	bezoek opleidings specifieke infrastructuur en mediatheek
17:45–18:00	intern overleg
18:00–19:00	werkveld en alumni; max. 12 personen, representatief voor de opleiding
19:00–19:15	intern overleg
19:15	avondmaaltijd visitatiecommissie

Donderdag 14 januari 2016

8:30–9:00	intern overleg + inzage lesmateriaal
9:00–9:45	studenten; max. 12 personen, representatief voor de opleiding, gespreid over de verschillende partners, inclusief de studenten betrokken bij onderwijskundig overleg
9:45–10:00	intern overleg
10:00–11:00	docenten (inclusief stage- en eindwerkbegeleiders), max. 12 personen, representatief voor de opleiding, gespreid over de verschillende partners, inclusief de personen betrokken bij onderwijskundig en/of beleidsoverleg
11:00–11:15	intern overleg
11:15–12:00	ondersteunende functies op opleidingsniveau (trajectbegeleiding, studieadvies, ombudsdienst, internationalisering)
12:00–13:00	middagmaal + inzage lesmateriaal
13:00–13:30	vrij spreekuur
13:30–14:00	gesprek met de opleidingsverantwoordelijke(n)
14:00–16:30	intern beraad visitatiecommissie en voorbereiding mondelinge rapportering
16:30	mondelinge rapportering
